

Valikaine Inimene ja õigus

Kursuse nimetus	Inimene ja õigus
Eelduskursus	puudub
Kursuse läbiviimise aeg	õpilase vaba valiku kursus
Kursuse maht	35 tundi
Kursuse eesmärgid	<p>Õpilane:</p> <p>1) omandab esmase õiguslase kirjaoskuse, sh oskuse ära tunda õiguslikke probleeme elulistes olukordades, määratleda nende olemus ning valida sobiv õiguskaitsevahend</p> <p>2) kujundab oma õiglus- ja õigustunnetust, väärtuspädevust, sallivust ja austust teiste inimeste ning erinevate tõekspidamiste vastu, järgib üldtunnustatud käitumisreegleid ning on seaduskuulekas;</p> <p>3) kujundab teadlikkust õigusküsimustes, arendab tahet ja võimet osaleda avalikes diskussioonides.</p> <p>Kursuse eesmärgiks on anda õpilastele arusaam õigusriigi põhimõtetest ja põhiõigustest ning tutvustada õiguse allikaid ja nende tähtsust.</p> <p>Selgitada Euroopa õigusruumi kujunemise protsessi Eestis ja Euroopa Liidu õiguse mõju Eesti õigusruumile.</p> <p>Tutvustada inimõigusi ja nende kaitset Euroopas ning õiguse rakendamise põhimõtteid.</p> <p>Anda ülevaade isiklikest ja perekondlikest õigussuhetest, sealhulgas isiklikest õigustest, autorite õigustest, lapse ja vanema õigussuhetest ning abieluõigusest ja pärimisest.</p> <p>Tutvustada töö- ja majanduselu õigusküsimusi, sealhulgas töötamist, teenuste osutamist, töötust, ettevõtlust ja avalikku teenistust.</p> <p>Anda ülevaade erinevatest õiguselukutsetest ning tutvustada õigusvaldkonna erinevaid aspekte.</p>
Kursuse õppesisu	Kursus koosneb mitmest moodulist, mis hõlmavad erinevaid teemasid alates õigusriigi põhimõtetest ja põhiõigustest kuni isiklike ja perekondlike õigussuheteni ning töö- ja majanduselu õigusküsimusteni. Õppetöö

KEHTESTATUD
 direktori 02.09.2025 käskkirjaga nr 1-2/25/38
 Sillamäe Gümnaasiumi õppekava lisa

	<p>toimub mitmekesisel viisil, sealhulgas loengute, arutelude, grupitööde, praktiliste harjutuste ja juhtumianalüüside kaudu. Õpilased osalevad aktiivselt õppetöös, arutlevad eetiliste dilemmade üle, lahendavad õiguslikke kaasuseid ning arendavad oma argumenteerimis- ja analüüsisioskusi. Viiakse läbi praktilisi harjutusi, mis võimaldavad õpilastel mõista õiguse praktilist rakendamist ja näha selle mõju reaalses elus.</p> <p>Eesti euroopaliku õigusruumi osana 1) õigusriigi põhimõtted ja põhiõigused; 2) õiguse allikad; 3) euroopaliku õigusruumi kujunemine Eestis; 4) Euroopa Liidu õiguse mõju Eesti õigusruumile; 5) inimõigused ja nende kaitse Euroopas; 6) õiguse rakendamine; 7) kohtumenetluse üldpõhimõtted.</p> <p>Isiklikud ja perekondlikud õigussuhted 1) isiklikud õigused; 2) õigused autorina, õigused teiste isikute teose kasutajana; 3) lapse ja vanema õigussuhe; 4) õigused ja kohustused kooselus ja abielus; 5) õigus pärida ja pärandada.</p> <p>Töö- ja majanduselu 1) töötamine töölepingu alusel; 2) teenuste osutamine töövõtu- ja käsunduslepingu alusel; 3) avalik teenistus; 4) töötus; 5) kandideerimine ja värbamine; 6) ettevõtlus; 7) mittetulundussektor; 8) õiguselukutsed.</p>
Lõiming teiste õppeainetega	<p>Keele ja kirjandus.Kursus aitab arendada argumenteerimis- ja analüüsisioskusi ning parandab suulist ja kirjalikku eneseväljendust. Õpilased analüüsivad õiguslikke tekste ning väljendavad oma seisukohti kirjalikult ja suuliselt.</p> <p>Ühiskonnaõpetus. Kursus toetab ühiskonnaõpetuse eesmäärke, tutvustades õpilastele õiguslikke põhimõtteid ja nende mõju ühiskonnale. Kursus aitab mõista õigusriigi toimimist ja seaduste rolli ühiskonnas.</p> <p>Karjääriõpetus. Kursus tutvustab õpilastele erinevaid õiguslaseid elukutseid ja nendega seotud karjäärivõimalusi. See aitab õpilastel paremini mõista õiguslaseid erialasid ja nende nõudeid ning kaaluda nende karjäärivalikuid.</p> <p>Perekonnaõpetus. Perekonnaseadus, perekondlike õigussuhete analüüs, lapse õigused, perekondlikud väärtused ja eetika</p>
Õppekäigud/projektid	Euroopa päev Projekt “Minu Riik”
Õpioskuste arendamine	Teabe otsimine ja kriitiline hindamine. Õpilastele õpetatakse, kuidas leida usaldusväärset õiguslaseid teavet erinevatest allikatest, sealhulgas

	<p>õigusaktidest, kohtupraktikast, teaduslikest artiklitest jne. Samuti õpetatakse neile, kuidas hinnata ja analüüsida leitud teavet kriitiliselt ning eristada olulist ebaolulisest.</p> <p>Probleemide lahendamine. Kursus arendab võimet analüüsida keerulisi olukordi, tuvastada olulisi küsimusi ning välja töötada tõhusad lahendused.</p> <p>Kirjalik ja suuline väljendusoskus. Õpilasi julgustatakse väljendama oma mõtteid ja seisukohti selgelt ja veenvalt nii suuliselt kui ka kirjalikult.</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Mõistmine õigusriigi põhimõtetest ja põhiõigustest. Õpilased suudavad selgitada ja mõista õigusriigi olulisust ning erinevaid põhiõigusi, mis on tagatud Eesti ja Euroopa õigusruumis.</p> <p>Teadmised õiguse allikatest ja rakendamisest. Õpilased omandavad teadmised erinevatest õiguse allikatest ning oskavad selgitada, kuidas õigusakte luuakse, rakendatakse ja tõlgendatakse.</p> <p>Inimõiguste mõistmine ja kaitse. Õpilased mõistavad inimõiguste olulisust ja kaitset nii Eestis kui ka Euroopa Liidus ning suudavad selgitada nende tähtsust ja rakendamist erinevates olukordades.</p> <p>Isiklikud ja perekondlikud õigussuhted. Õpilased omandavad teadmised isiklikest ja perekondlikest õigustest ning suudavad mõista ja selgitada erinevaid õigussuhteid, sealhulgas lapsevanemate suhteid, abieluõigust ja pärimist.</p> <p>Töö- ja majanduselu õiguslikud aspektid. Õpilased saavad aru erinevatest õiguslikest küsimustest seoses töötamise, teenuste osutamise, töötuse, ettevõtluse ja mittetulundussektoriga ning oskavad selgitada seaduste ja regulatsioonide tähtsust ja rakendamist nendes valdkondades.</p>
Hindamine	<p>Kursusel hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning hoiakute ja väärtushinnangute kohta antakse tagasisidet. Suuline ja kirjalik sõnaline hindamine, tagasiside.</p> <p>Arvestatud: Õpilane on saavutanud kursuse jooksul seatud õpiväljundid ja näidanud piisavat taset kõigis nõutud valdkondades.</p> <p>Mittearvestatud: Õpilane ei ole suutnud täita kursuse eesmäärke või ei ole näidanud piisavat taset õpiväljundite saavutamisel.</p> <p>Suuline tagasiside: Antakse tavaliselt tundide käigus või individuaalsetes vestlustes, kus õpetaja kommenteerib õpilase tööd ja pakub soovitusi edasiseks arenguks.</p>

KEHTESTATUD
direktori 02.09.2025 käskkirjaga nr 1-2/25/38
Sillamäe Gümnaasiumi õppekava lisa

	<p>Kirjalik tagasiside: Antakse pärast suuremaid ülesandeid , kus õpetaja esitab detailse ülevaate õpilase saavutustest, tuues esile nii tugevused kui ka arendamist vajavad valdkonnad.</p>
Õppematerjalid	<p>https://www.riigiteataja.ee/ https://european-union.europa.eu/index_et https://e-koolikott.ee/ https://www.eesti.ee/et https://tooelu.ee/et</p> <p>https://www.consilium.europa.eu/et/</p> <p>Perekonnaseadus Kooseluseadus Eesti Vabariigi põhiseadus</p> <p>E-kursus Moodle</p> <p>https://moodle.sillamaegymn.edu.ee/course/view.php?id=138</p>